

PREPORUKA O ZAŠTITI DJECE OD POTENCIJALNO ŠTETNIH SADRŽAJA U MEDIJIMA I PRAVU DJECE NA POZITIVNE SADRŽAJE

Pravobraniteljica za djecu uputila je 21. svibnja 2012. preporuku Vijeću za elektroničke medije (DPR-008-01/12-060).

Zaštita djece od potencijalno štetnih sadržaja u medijima jedan je od segmenata medijskih prava djece, utemeljen u Konvenciji o pravima djeteta, kao i u nizu propisa te u Nacionalnom programu aktivnosti za prava i interese djece od 2006. do 2012. godine. Pravobraniteljica za djecu prati razinu zaštićenosti djece u ovom području, osobito u elektroničkim medijima te o uočenim slabostima izvješćuje nadležna tijela, među kojima i Vijeće za elektroničke medije.

Proteklih godina upozoravali smo da, unatoč poboljšanjima koja su ostvorena donošenjem Zakona o elektroničkim medijima i Pravilnika o zaštiti maloljetnika, još uvijek nije ostvorena učinkovita zaštita djece od potencijalno štetnih sadržaja (npr. pornografski oglasi, vulgarnosti, prizori pretjeranog nasilja), koji su lako dostupni djeci putem elektroničkih izdanja novina i drugih elektroničkih publikacija, kao i televizije. Unatoč ostvarenom napretku u regulaciji elektroničkih medija i odredbama koje propisuju visoke novčane kazne, stječe se dojam da kršenje Zakona o elektroničkim medijima i Pravilnika o zaštiti maloljetnika uglavnom prolazi bez ozbiljnijih posljedica za nakladnike.

Tijekom 2011. godine VEM-u smo uputili više prijedloga za postupanje ili smo mu prosljedili prijave građana u vezi s neprimjerenim sadržajima televizijskih programa i elektroničkih publikacija, čiji su se prigovori uglavnom odnosili na prizore nasilja, seksa, vulgarnosti, neprimjereno izvještavanje ili vrijeđanje dostojanstva djece te neprimjereno oglašavanje, pogotovo putem teleteksta.

Nema sumnje da je nakon donošenja Pravilnika o zaštiti maloljetnika, tijekom 2010. godine postignut stanovit napredak, budući da su svi nakladnici počeli redovito označavati sadržaje neprimjerene za djecu te, u skladu s time, određivati vrijeme prikazivanja. No, uočavamo da u prepoznavanju potencijalno štetnih sadržaja još ima neujednačenosti i nerazumijevanja.

Pitanja zaštite djece od potencijalno štetnih sadržaja u medijima rješavala su se proteklih godina stihijski, pod pritiskom javnosti, u slučajevima koji su zbog pojedinih provokativnih prizora osobito uznemirili veći broj gledatelja, ali bez sustavnijeg promišljanja o tome koji su sadržaji osobito štetni, kojom dobnom oznakom obilježiti filmove koji obiluju nasiljem i slično. **Smatramo da je zaštita djece od potencijalno štetnih medijskih sadržaja u Hrvatskoj još uvijek nejasna i nedovoljno stručno obrađena tema te se zauzimamo za objavljivanje stručnih stajališta te javnu raspravu koja će uključiti sve zainteresirane dionike.**

Držimo da je nužan javni stručni dijalog o kriterijima, načelima i načinu zaštite djece u području medija, u kojem bi trebali sudjelovati predstavnici relevantnih institucija, stručnjaci iz područja medija i medijske kulture te stručnjaci iz područja zaštite i razvoja djece. **U tom području Vijeće za elektroničke medije ima iznimno važnu ulogu, koja je povezana i s njegovom odgovornošću za razvoj medijske kulture u društvu te preporučujemo da se ubuduće više posveti ovim pitanjima.**

Jednako važnim smatramo i jačanje svijesti o potrebi osiguravanja kvalitetnih medijskih sadržaja za djecu, odnosno sadržaja koji su važni za dobrobit djece. **S obzirom na to da Pravilnik o Fondu za poticanje pluralizma i raznovrsnosti medija predviđa i sredstva za poticanje kvalitetnih programa za djecu i mlade kojima je cilj promicanje njihove dobrobiti, preporučujemo da VEM u suradnji sa stručnjacima i nakladnicima pokrene dijalog o kriterijima kvalitete tih programa.** Smatramo da bi bilo iznimno korisno

potaknuti raspravu o obilježjima kvalitetnih medijskih sadržaja za djecu, budući da se na tržištu nalaze i mnogi nekvalitetni programi namijenjeni djeci, puni nasilja i s pedagoški upitnim porukama.